

HSO Uppsala kommun

Kungsgatan 64

753 41 Uppsala

Mottagare

Plan- och byggnadsnämnden i Uppsala kommun

2020-09-28

HSO Uppsala kommuns yttrande över detaljplan för Södra Storvreta, etapp 1 (PBN 2019-000864)

HSO, Handikappföreningarnas samarbetsorgan, Uppsala kommun har tagit del av rubricerat ärende (PBN 2019-000864), som fanns att hitta på Uppsala kommuns plan- och byggnadsnämnds hemsida, och yttrar sig över detta under samrådstitid.

Sammanfattning

HSO anser att alla nybyggnationer i Uppsala kommun ska vara tillgängliga för alla boende i kommunen och därför måste hänsyn tas till alla typer av funktionsnedsättningar, som syn- och hörselskadade, människor med svag orienteringsförmåga, personer med allergi eller överkänslighet, personer med neuropsykiatriska eller kognitiv funktionsnedsättning, m.fl.

HSO anser att Uppsala kommun bör fastställa

- Att flerbostadshus byggs med minst tre våningar,
- Att friyta för skolor inte bör understiga Boverkets rekommendationer om 40 kvm/barn för förskolor och 30 kvm/barn för grundskolor,
- Att de växter och träd som planteras inom området är doftfria och inte sådana som ger pollenallergi (främst björk),
- Att man undviker att bygga gator med "måsvinge",
- Att man preciserar placeringen av parkeringar för rörelsehindrade, både till skolor och bostäder,
- Samt att man gör en komplett utvärdering över personer med funktionsnedsättningar tillgänglighet utifrån Uppsala kommuns *Handlingsplan för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning*.

Minst tre våningar för flerbostadshus

För att de 170 flerbostadshusen ska vara tillgängliga för fler personer med funktionsnedsättning krävs att fastigheten innehåller hiss. HSO menar därför att alla flerbostadshus planeras ha tre våningar så de installeras med hiss, i enlighet med plan- och byggförordningens tredje kapitel.

Friyta

Enligt planbeskrivningen beror den planerade grund- och förskolans friyta på antalet avdelningar och byggnadernas placering. Men man skriver att "skoltomterna gör det möjligt med friyta om 40 kvadratmeter per barn i förskola, och 30 kvadratmeter per barn i grundskola"¹. Både barn med fysiska funktionsnedsättningar, som rörelsehinder, och neuropsykiska funktionsnedsättningar, som autism, ADHD eller andra kognitiva begränsningar, behöver stor friyta. Därför vill HSO poängtera vikten av att friytan inte ska understiger Boverkets² rekommenderade 40 kvm per barn för förskolor och 30 kvm per barn för grundskolor.

Vegetation

Personer med pollenallergi är starkt påverkade av sin närmiljö. HSO anser därför att alla växter och träd som planteras i området ska vara doftfria samt att växter och träd som ger pollenallergi, främst björk, inte planteras inom områden där alla invånare ska kunna vistas på samma villkor. I planbeskrivningen avsnitt om skoltomten skriver man att "vegetationen kan sparas så att skolgården ges en naturkaraktär vilket kan nyttjas i den pedagogiska verksamheten"³. HSO välkomnar att man ger skolgårdar en vacker naturprägel men vill tydliggöra vikten av att allergiframkallande träd, främst björk, som hamnar inom skolgårdsområdet eller vid entréer och luftintag bör tas bort eller ersättas. För gräsytor bör man använda gräsfröblandningar som innehåller mycket tuvbildande gräs med inslag av gräsorter som sprider sig som utlöpare. Det samma gäller även för det torg som planeras byggas. För att detta ska kunna vara en "kvalitativ mötesplats" krävs det att torget är tillgängligt även för personer med funktionsnedsättningar.

Gator

Planbeskrivningen⁴ säger att några av lokalgatorna i områdets bostadskvarter kan komma att bli så kallade måsvingegator där körbanan är 7 meter. Personer med kognitiva eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar samt personer med rörelsehinder behöver en tydlig avgränsning mellan körbana och gångbana för att kunna röra sig säkert. En tydlig kant krävs för att kunna avgöra var det är säkert att gå och var bilar och andra motordrivna fordon inte får röra sig. Blandningen av gångtrafikanter och fordon kan uppfattas som fritt och öppet för en stor del av befolkningen men blir en fara för och ger en stor känsla av osäkerhet för personer med vissa funktionsnedsättningar.

Att man väljer att inte markera ut parkeringsplatser för rörelsehindrade redan i detaljplanen har tidigare lett till att man i efterhand har upptäckt att parkeringsplatserna hamnar på en plats där

¹ PBN 2019-000864, s 19

² *Gör plats för barn och unga!*. Boverket.

³ PBN 2019-000864, s 19

⁴ PBN 2019-000864, s 37

dom är oanvändbara. Byggherren har visserligen lagstiftningen att förhålla sig till men av erfarenhet har vi lärt oss att planen i slutändan inte alltid går ihop med omgivningen. Därför vill HSO att man fastställer parkeringar för rörelsehindrade i detaljplanen.

Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

Detaljplanen saknar ett avsnitt om tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Frågan lyfts endast minimalt under avsnittet "sociala frågor" och underrubriken "tillgänglighet och äldreperspektiv" och där endast genom att påpeka att man bygger ett antal flerbostadshus över två våningar med tillgängliga badrum⁵. Självfallet välkomnas att tillgänglighetsanpassade lägenheter byggs men HSO vill påminna om att begreppet funktionsnedsättning är betydligt bredare än så och att Uppsala kommuns *Handlingsplan för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning*⁶ menar att personer med funktionsnedsättning har rätt att delta i samhället på samma villkor som alla andra. Personer med funktionsnedsättningar har samma rätt att kunna ta sig till/från och kunna använda, det vill säga förflytta sig, vistas i och bruka den fysiska miljön på samma villkor som övrig befolkning. Det handlar inte endast om anpassade utrymmen utan om alla utrymmen.

HSO önskar därför att man gör en mer genomgående analys av tillgängligheten för personer med funktionsnedsättningar. På så vis kan man utgå ifrån en universell design som är tillgänglig för alla från början istället för att behöva anpassa stadsmiljön i efterhand.

2020-09-28

Michael Jestin

Ombudsman, HSO Uppsala kommun

⁵ PBN 2019-000864, s 40

⁶ KSN-2016-2166